T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/199
KARAR NO : 2026/230
KARAR TR : 04/05/2026

ÖZET: Davacı taşınmazına *"arkeolojik sit alanı"* olarak belirlenmek suretiyle idare tarafından kamulaştırmasız el atıldığından bahisle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : Y. Ö.
Vekili : Av. M. M. G.
Davalı : Kültür ve Turizm Bakanlığı
Vekili : Av. A. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından müvekkilli adına kayıtlı sayılı taşınmaza *"arkeolojik sit alanı"* olarak belirlenmek suretiyle kamulaştırma kararı olmadan el atıldığını belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000 TL kamulaştırmasız el atma bedelinin el atma tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İznik 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 11/09/2025 tarih ve E.2025/33, K.2025/193 sayılı kararı** ile, tazminat isteminin dava konusu taşınmazın arkeolojik sit alanı olarak belirlenmesinden kaynaklandığı ve 2577 sayılı Kanun hükümleri uyarınca idari yargı yerinde çözülmesi gerektiği gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince mahkemelerinin görevsizliğine, davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

> *" ...Dava, Kamulaştırma (Kamulaştırmasız El Atma Nedeniyle Tazminat) istemine ilişkindir.*
> *6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) "Dava Şartları' başlıklı 114.maddesi şu şekildedir: " (1) Dava şartları şunlardır:*
> *a) Türk mahkemelerinin yargı hakkının bulunması.*
> *b) Yargı yolunun caiz olması...."*
> *6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Dava şartlarının incelenmesi"115.maddesinde: "(1) Mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler. (2) Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MXRijn6 - oJh5sNm - jTgm8ir - 4Ujwi0= ile erişebilirsin

verir. Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder. (3) Dava şartı noksanlığı, mahkemece, davanın esasına girilmesinden önce fark edilmemiş, taraflarca ileri sürülmemiş ve fakat hüküm anında bu noksanlık giderilmişse, başlangıçtaki dava şartı noksanlığından ötürü, dava usulden reddedilemez.". hükümleri amirdir.

Görüldüğü üzere dava şartlarına ilişkin hususlar HMK'nın 114.maddesinde sayılmıştır.

Somut uyuşmazlığa bakıldığında davacı tarafın dava konusu taşınmazın "Arkeolojik Sit Alanı" ilan edilmesi nedeniyle taşınmaza davalı idare tarafından haksız şekilde el atıldığını bu nedenle TMK'nun 1007 maddesi çerçevesinde tazminat talebi bulunduğunu iddia etmiştir. Dava konusu yapılan taşınmazın tapu kaydı incelendiğinde tapu kaydının beyanlar hanesinde taşınmazın sit alanı içerisinde kaldığına dair birden fazla beyan olduğu görüşmüştür.

Mahkememizce dava konusu taşınmazın imar durumu belediye başkanlığından sorulmuş ve belediyenin 17/09/2025 tarihli cevabı ile taşınmazın bulunduğu bölgeye ilişkin imar planından kaynaklı bir inşaat yasağının bulunmadığı ancak davalı idare tarafından alınan 05/11/1999 tarihli karar gereğince inşaat izninin bulunmadığı anlaşılmıştır.

Davalı tarafın cevap dilekçesinde ki evraklar incelendiğinde dava konusu taşınmazın Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kararı ile korunacak varlıklardan olduğuna karar verildiği görülmüştür. Bu kapsamda taşınmaza yapıldığı iddia olunan ve dava konusu olan hukuki el atma eyleminin kaynağının Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kararı olduğu anlaşılmıştır.

Bu kapsamda somut uyuşmazlıkta davacının tazminat isteminin, taşınmazın inşaat yasağı bulunan 1. derece arkeolojik sit alanında kalmasından kaynaklandığı; davacının mülkiyet hakkından doğan tasarruf hakkının bu hakkın özüne dokunacak şekilde hukuken kısıtlandığının kabul edilmesi gerekmekle birlikte, bu kısıtlılığın Kamulaştırma Kanununun yukarıda yer verilen Ek 1. maddesinde belirtilen imar planlarından değil, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunundan kaynaklandığı; yerleşik içtihatlar gereğince 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nundan kaynaklı tazminat istemlerinde idari yargı yolunun caiz olduğu anlaşılmıştır.(Danıştay 6. Daire 2023/6086 Esas 2023/10031 Karar, Danıştay 6. Daire 2023/9217 Esas 2023/3468 Karar)

Bu doğrultuda davanın 6100 Sayılı HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince adli yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle 6100 Sayılı HMK'nın 115/2.maddesine göre dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurmak gerekmiştir. ..."

3. Davacı vekili, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 1000 TL el atma bedelinin davalıdan tahsili istemiyle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Bursa 2. İdare Mahkemesi 27/02/2026 tarih ve E.2026/77 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle mahkemenin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince bu konuda karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

" ... Davacı tarafından, fiilen el atılmadığı anlaşılan uyuşmazlığa konu taşınmazın arkeolojik sit alanı olarak ayrılması nedeniyle kamulaştırmasız el atmadan doğan taşınmaz bedelinin ödenmesi istemiyle açılan davanın 2577 sayılı Kanunun 2., 12. ve 13. maddeleri uyarınca idari yargı mercilerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmesi gerekmekte ise de, bakılan davanın ilk olarak adli yargı mercileri nezdinde açıldığı tarih itibariyle yürürlükte bulunan 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun Ek 1. maddesine 26/11/2022 tarihinde yürürlüğe giren 7421 sayılı Kanunun 3. maddesi ile eklenen "Bu süre içinde belirtilen işlemlerin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MXRijn6 - oJh5sNm - jTgm8ir - 4Ujwi0= ile erişebilirsin

yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adlî yargıda görülür." hükmü uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Anayasa Mahkemesinin 16/01/2025 tarihli ve E: 2024/135, K:2025/20 sayılı kararı ile 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin birinci fıkrasına 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile eklenen üçüncü cümlesi iptal edilmişse de, anılan kararla; kuralda hangi kapsamdaki hangi durumda, hangi yargı kolunda, kim tarafından ve hangi taleple dava açılacağı hususunun tereddüte yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak düzenlendiği gözetildiğinde kuralın kanunilik şartını taşıdığı sonucuna ulaşıldığı, öte yandan, itiraz konusu kuralda kamulaştırma işlemlerine ilişkin olağan hukuki sürecin tersine çevrilerek dava açma külfetinin taşınmazına kamulaştırmasız el atılan malike yüklendiği, imar planlarında umumi hizmetlere ayrılan taşınmazlara ilişkin olarak idarelere, kamulaştırma yapmak yerine kamulaştırma için Anayasa'da belirtilen ilkelere aykırı olarak taşınmazları elde etme imkanı tanıyan kuralın Anayasa'nın sözüyle bağdaşmadığı, kuralın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında anılan maddelere aykırı olduğu sonucuna ulaşıldığı, kuralın taşınmaz maliklerinin adli yargıda dava açabileceğine ilişkin bölümünün Anayasa'ya aykırılığı yönünde herhangi bir belirleme yapılmadığı gözönünde bulundurulduğunda, kararın yargı yolunun değişmesini gerektirecek bir durum yaratmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 13/10/2025 tarih ve E:2025/126, K:2025/639 sayılı kararı da bu yöndedir. ..."

5. Bursa 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dosyası, ekinde adli yargı dosyasının uyap kayıtları ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *"XII. Mülkiyet hakkı"* başlıklı 35. maddesi şöyledir:

" Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.
Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.
Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

7. Anayasa'nın *"B. Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MXRijn6 - oJh5sNm - jTgm8ir - 4Ujwi0= ile erişebilirsin

davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

9. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun *"Hak ve sorumluluk"* başlıklı 11. maddesi şöyledir:

"Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının malikleri bu varlıkların bakım ve onarımlarını Kültür ve Turizm Bakanlığının bu Kanun uyarınca bakım ve onarım hususunda vereceği emir ve talimata uygun olarak yerine getirdikleri sürece, bu Kanunun bu konuda maliklere tanıdığı hak ve muafiyetlerden yararlanırlar. (Değişik ikinci cümle: 22/5/2007-5663/1 md.) Ancak, kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurullarınca birinci grup olarak tescil ve ilan edilen kültür varlıklarının bulunduğu taşınmazlar ile birinci ve ikinci derece arkeolojik sit alanlarındaki taşınmazlar zilyetlik yoluyla iktisap edilemez.

Malikler bu varlıkların üzerindeki mülkiyet haklarının tabii icabı olan ve bu Kanunun hükümlerine aykırı bulunmayan bütün yetkilerini kullanabilirler.

Bu Kanunun belirlediği bakım onarım sorumluluklarını yerine getirmekte aczi olanların mülkleri, usulüne göre kamulaştırılır. Mazbut veya mülhak vakıf varlıkları bu hükme tabi değildir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görmesi ile, Vakıflar Genel Müdürlüğü, il özel idareleri, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, yukarıda sözü geçen maliklere lüzum görülen hallerde, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının koruma, bakım ve onarımlarına, teknik eleman ve ödenekleri ile yardımda bulunabilirler."

10. 2863 sayılı Kanun'un " *Kamulaştırma* " başlıklı 15. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" Taşınmaz kültür varlıkları ve bunların korunma alanları, aşağıda belirlenen esaslara göre kamulaştırılır:

a) Kısmen veya tamamen gerçek ve tüzelkişilerle mülkiyetine geçmiş olan korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanları Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak proğramlara uygun olarak kamulaştırılır. Bu maksat için, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konur.

(Ek: 17/6/1987 - 3386/5 md.; Değişik:14/7/2004 – 5226/7 md.) Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri ve mahallî idare birlikleri tescilli taşınmaz kültür varlıklarını, koruma bölge kurullarının belirlediği fonksiyonda kullanılmak kaydıyla kamulaştırabilirler.

...

e) (Değişik: 17/6/1987 - 3386/5 md.) Kamulaştırma işlemleri, bu Kanun hükümleri ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerine göre yapılır.

f) (Ek: 17/6/1987 - 3386/5 md.; Değişik: 25/6/2009-5917/24 md.) Sit alanı ilan edilen ve 1/1000 ölçekli onanlı koruma amaçlı imar planında kesin inşaat yasağı getirilen korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bulunduğu parseller, (…) başka Hazine arsa veya arazileri ile müstakil veya hisseli olarak değiştirilebilir. Sit alanı ilan edildiği tapu kütüğüne şerh edilen taşınmazları, miras ve ölüme bağlı tasarruflar dışında, sonradan edinenlerin talepleri değerlendirilmez. Ancak, Bakanlık izniyle gerçekleştirilen kazıların yapıldığı alanlarda bulunan parsellerde, maliklerin başvurusu ve kabulüne ilişkin koşul parsele yönelik uygulanır ve 1/1000 ölçekli onanlı koruma amaçlı imar planı şartı aranmaz. Bu parsellerin üzerinde bina veya tesis varsa malikinin başvurusu üzerine rayiç bedeli, 2942 sayılı Kanunun 11 inci maddesi hükümlerine göre belirlenerek ödenir. Bu bentle ilgili usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MXRijn6 - oJh5sNm - jTgm8ir - 4Ujwi0= ile erişebilirsin

alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

..."

11. 2863 sayılı Kanun'un *"Sit alanlarında geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları ile koruma amaçlı imar plânı"* başlıklı 17. maddesinin (a) bendi şöyledir:

"...(Değişik: 14/7/2004 - 5226/8 md.)

a) Bir alanın koruma bölge kurulunca sit olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plân uygulamasını durdurur. Sit alanının etkileşim-geçiş sahası varsa 1/25.000 ölçekli plân kararları ve notları alanın sit statüsü dikkate alınarak yeniden gözden geçirilerek ilgili idarelerce onaylanır.

(Değişik ikinci paragraf: 8/8/2011-KHK-648/42 md.) Koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar, koruma bölge kurulu tarafından üç ay içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları belirlenir. Belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar söz konusu alanda üç yıl içinde koruma amaçlı imar planı hazırlatıp incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır. Üç yıllık süre içinde zorunlu nedenlerle plan yapılamadığı takdirde koruma bölge kurulunca gerekçeli olarak bu süre uzatılabilir. Uzatılan süre içerisinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları uygulanır.

..."

B. Yargı Kararı

12. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun 11/02/1959 tarihli, E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının III. bölümü şöyledir:

"...III-İstimlâksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan başka, bir amme teşekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yığılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da başkasının malına amme teşekkülünün dilediği gibi el atma hakkı bulunmadığı ve plan ve projelere ve şartnamelere başkasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayacağı cihetle, haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılır.

Yapılan işlerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden doğan bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birleştirme kararının dışında kaldıklarından kararın bunlara şümulü yoktur ..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/05/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyasının Uyap kayıtları ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MXRijn6 - oJh5sNm - jTgm8ir - 4Ujwi0= ile erişebilirsin

oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hakim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, davacı adına kayıtlı sayılı taşınmaza kamuşlaştırılmaksızın el atıldığından bahisle, uğranıldığı ileri sürülen maddi zararın, taşınmazın tapu kaydına *"sit alanı"* şerhi konulduğu ve bu sebeple mülkiyet hakkının ihlal edildiği ileri sürülerek, el atma tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

16. İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu; özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

17. Dava dosyalarının incelenmesinden, dava konusu in bulunduğu Çakırca Höyüğü; Bursa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 10/03/1995 tarihli ve 4114 sayılı kararıyla 1. derece Arkeolojik sit alanı olarak tescil edilmiş, 16/02/2018 tarihli ve 7601 sayılı kararla 1.ve 3. Derece Arkeolojik Sit alanları belirlenmiş, 3112 ada, 2 parselde kayıtlı taşınmaz ise 1. derece Arkeolojik sit alanı sınırları içerisinde kalmış olup taşınmazın bulunduğu alana ilişkin 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planı bulunmadığı, taşınmazın beyanlar hanesinde; 28/04/1995 tarih ve 1130 yevmiye numarası ile *"Korunması Gerekli Kültür ve Tabiat Varlığıdır"* şerhi ve 02/04/2018 tarih ve 2805 yevmiye numarası ile *"1. Derecede Arkeolojik Sit Alanında Kalmaktadır"* şerhinin bulunduğu anlaşılmıştır.

18. Her ne kadar; İdare Mahkemesince 26/11/2022 tarihli ve 32025 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile eklenen 2942 sayılı Kanun'un Ek-1. maddesi Anayasa Mahkemesince iptal edilmişse de iptale ilişkin karar içeriğinde bu tür davaların adli yargıda görüleceğine ilişkin bölümü yönünden Anayasaya aykırı olduğuna ilişkin bir belirleme yapılmadığından davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği belirtilmişse de, somut olayda; 2942 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilen Ek-1. maddesinin uygulama yerinin bulunmadığı, taşınmazın sit alanı olarak ilan edilmesinin Anayasa'nın mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlanabileceğini düzenleyen 35. maddesi uyarınca 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'ndan kaynaklanan bir durum olduğu ve davalı idarenin mülkiyet hakkını ortadan kaldıran bir işlemi niteliğinde olmadığı, 2863 sayılı 11. maddesinin ikinci fıkrasında; maliklerin bu varlıkların üzerindeki mülkiyet haklarının tabii icabı olan ve bu Kanun'un hükümlerine aykırı bulunmayan bütün yetkilerini kullanabileceklerinin de düzenlendiği, aynı Kanun'un 15. maddesinin (f) bendi " *Sit alanı ilan*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MXRijn6 - oJh5sNm - jTgm8ir - 4Ujwi0= ile erişebilirsin

edilen ve 1/1000 ölçekli onanlı koruma amaçlı imar planında kesin inşaat yasağı getirilen korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bulunduğu parseller, (…) başka Hazine arsa veya arazileri ile müstakil veya hisseli olarak değiştirilebilir. Sit alanı ilan edildiği tapu kütüğüne şerh edilen taşınmazları, miras ve ölüme bağlı tasarruflar dışında, sonradan edinenlerin talepleri değerlendirilmez" hükmü gereğince de sit alanlarının davalı idarece kamulaştırılmasının zorunlu olmadığı anlaşılmıştır.

19. Davacı tarafından, maliki olduğu taşınmazın, aradan uzun süre geçmesine karşın kamulaştırılmadığı belirtilerek, taşınmaza kamulaştırmasız el konulması nedeniyle bedelinin tazmin edilmesi gerektiğinin iddia edildiği; davanın, bir idari işlem olan karar ve bu karar uyarınca taşınmaza getirilen sınırlama sonucu 2863 sayılı Kanunda öngörülen kamulaştırma programlarının veya işlemlerinin zamanında yapılmamasından, başka anlatımla da, idari işlemlerden ve davalı idarelerin yapması gereken kamulaştırmalar konusundaki hareketsizliği şeklinde ortaya çıkan idari eylemlerden kaynaklandığı değerlendirilmiştir.

20. Bu durumda, davacının taşınmazının 2863 sayılı Kanun uyarınca mülkiyet hakkına getirilen kısıtlama sonucu uğradığını ileri sürdüğü zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan *"İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları"* kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 2. İdare Mahkemesinin 27/02/2026 tarih ve E.2026/77 sayılı başvurusunun reddine karar vermek gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 2. İdare Mahkemesinin 27/02/2026 tarih ve E.2026/77 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

04/05/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
YAŞAR	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MXRijn6 - oJh5sNm - jTgm8ir - 4Ujwi0= ile erişebilirsin